

DOTAZNÍK RODIČOVSKÉHO PŘIJETÍ A ODMÍTNUTÍ/KONTROLY

Recenze metody

AUTOR RECENZE: LENKA LACINOVÁ¹

Účel:	Měří míru rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly vnímanou a hodnocenou dítětem a/nebo sebezposuzovanou jeho rodiči.
Populace:	Děti ve věku 9–15 let a rodiče, popř. jiné pečující osoby (nevlastní/adoptivní rodiče, prarodiče, pěstouni apod.)
Rok vydání:	1978 (vydání původního testu); 2004 (vydání současné revize); 2013 (vydání adaptace pro lokální užívání).
Zkratka metody:	PARQ/Control
Škály:	Obě varianty (pro děti i rodiče) se skládají z 5 škál: 1) citová vřelost/projevy lásky (20 položek); (2) hostilita/agrese (15 položek); (3) lhostejnost/zanedbávání (15 položek); (4) nediferencované odmítání (10 položek); (5) kontrola (13 položek).
Administrace:	individuální, tužka-papír
Formy:	8 forem dotazníku (varianty jsou rodově odlišné, vypovídá dítě o obou rodičích, rodiče o svém chování k dítěti)
Čas administrace:	15–20 minut
Autor:	Ronald P. Rohner
Autoři české verze:	Veronika Fajmonová, Jan Širůček
Vydavatel:	NÚV

Popis testu:

Dotazník rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly (*Parental Acceptance-Rejection/Control Questionnaire, PARQ/Control*) je metoda, která měří míru rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly vnímanou a hodnocenou dítětem a/nebo sebezposuzovanou jeho rodiči. Dotazník je tvořen pěti škálami. První čtyři měří rodičovské přijetí a odmítnutí, které představuje bipolární dimenzi, kde jeden pól kontinua odpovídá rodičovskému přijetí a druhý odmítnutí, pátá pak rodičovskou kontrolu. Rodičovské odmítnutí je měřeno mírou přítomnosti čtyř různých forem vnímaného rodičovského chování – chladu/nedostatku projevů lásky (opaku vřelosti a projevů lásky) hostility/agrese, lhostejnosti/zanedbávání a „nediferencovaného odmítnutí“, které je vymezeno jako vnímání rodičů jako odmítavých bez zjevných projevů chladu, agrese nebo zanedbávání v jejich chování. Poslední dimenzí je míra rodičovské kontroly, vymežovaná jako vnímané požadavky a restriktce užívané rodiči k regulaci chování dítěte a také důslednost, s jakou na těchto pravidlech trvají. Verze dotazníku pro rodiče zjišťuje, jakým způsobem rodiče hodnotí své chování vůči dětem;

¹ Katedra psychologie, Fakulta sociálních studií MU, Joštova 10, 602 00 Brno

dětská verze se sestává z řady tvrzení popisujících způsob, jakým se k nim mohou chovat jejich rodiče (popř. jiní primární pečovatelé). Existuje 8 forem dotazníku (varianty jsou rodově odlišné, vypovídá dítě o obou rodičích, rodiče o svém chování k dítěti). Většina položek vyjadřuje spíše způsob chování rodičů než jejich postoje.

Tento dotazník byl zkonstruován na základě teorie rodičovského přijetí a odmítnutí (*Parental Acceptance-Rejection Theory, PARTheory*), podpořené výsledky několik desetiletí prováděných empirických studií v celosvětovém kontextu. Tyto studie svými výsledky dokládají oprávněnost tvrzení, že rodičovská láska je nezbytným základem pro zdravý sociální a emocionální vývoj dětí. Nedostatečné naplňování či frustrace dětské potřeby pozitivního přijetí svými rodiči či jinými primárními pečovateli se pojí s řadou ukazatelů maladaptace na straně dítěte. Tato souvislost je potvrzována i ve vývojové perspektivě, nezanedbatelnou část variability psychické adaptace v dospělosti lze totiž vysvětlit subjektivním hodnocením míry rodičovského přijetí či odmítání, jak je dospělí zažívali ve svém dětství. Dotazník lze používat např. v oblasti výchovného poradenství, rodinné terapie a samozřejmě také psychologického výzkumu.

Vývoj metody a kvalita testových materiálů:

Co se týká představení teoretických východisek, je možno konstatovat, že se jedná o kvalitní úvod do teorie rodičovského přijetí a odmítnutí a přehled dosavadních zjištění, která byla na základě této teorie prostřednictvím empirických studií získána. Důkladně jsou popsány základní teze a jejich vztah ke konstruktům, které jsou dotazníkem zachycovány. Nechybí souvislosti a reflexe překryvů s jinými teoriemi, které vysvětlují mechanismus a dopady kvality vztahů mezi rodiči a jejich dětmi (např. teorie citové vazby). U některých použitých termínů by se dalo uvažovat o jejich náhradě za již česky zaužívaný ekvivalent (coping – zvládání). Za výraznou přednost manuálu lze považovat Glosář klíčových pojmů Teorie rodičovského přijetí a odmítnutí, který usnadňuje s touto teorií dosud neobeznámenému uživateli rychleji proniknout k pochopení jejích základních principů v kontextu dalších teoretických koncepcí věnujících se charakteru vztahů mezi rodiči a jejich dětmi a jejich roli v utváření osobnosti. Základní principy rodičovství odvozené z této teorie jsou přehledně prezentovány v tabulce a mohou užitečně posloužit zejména v poradenském kontextu jako výchozí vodítka pro uvažování nad jednotlivými poradenskými případy.

Popis metody a následné informace o způsobu administrace a vyhodnocování jsou vyčerpávající, přehledné a srozumitelné. Sekci interpretace by obohatilo uvedení modelových kazuistik, nicméně je možno hodnotit ji jako pro užití zcela dostačující.

Technické parametry:

Validita. Obsahová validita nástroje je podpořena rozsáhlým a dá se říci impozantním množstvím empirických studií, které jsou adekvátně, přehledně a vyčerpávajícím způsobem prezentovány v teoretickém úvodu manuálu. Nevýhodu absence důkladného ověření obsahové validity v českém prostředí kompenzuje odkaz na studie, které byly provedeny za účelem adekvátnosti daných konstruktů v řadě rozdílných kultur a zemí.

Podobně je tomu u validity kriteriální. Tato skutečnost je autory české verze reflektována, nabízí se prostor pro doplnění tohoto aspektu prostřednictvím dalších studií, které by mohly využít pro dětskou percepci např. Family system test (českou verzi připravila I. Sobotková) nebo v českém prostředí „klasickou“ dotazníkovou metodu J. Čápa Dotazník způsobu výchovy v rodině, jejíž modifikace i pro výpověď rodičů byla výzkumně v minulosti využita. Prostřednictvím korelační analýzy byla ověřena dimenzionální validita, jejíž výsledky jsou v teoreticky očekávaných směrech a síle.

V české standardizaci je nejen prezentován přehled intervalů spolehlivosti pro vzorek rodičů a dětí, ale je jasným a srozumitelným způsobem okomentován pro uživatele nástroje (je uveden konkrétní příklad). Obsahuje také dle mého názoru velmi důležité upozornění na význam intervalů spolehlivosti při interpretaci rozdílů výsledků na jednotlivých škálách jak pro děti, tak rodiče.

Reliabilita. Reliabilita je dokumentována jako vnitřní konzistence škál, údaje o reliabilitě v čase nebyly v rámci standardizace získány. Míra vnitřní konzistence je u vzorku dětí dostatečná u všech škál ($\alpha \geq 0,80$) s výjimkou škál nediferencovaného odmítání a kontroly ze strany matky ($\alpha > 0,70$). Vnitřní konzistence u rodičovské verze je u všech škál mírně nižší než u verze pro dětské posouzení, na hraně se pak ocitla škála nediferencovaného odmítání ze strany otců ($\alpha = 0,65$).

Standardizace. Normy byly vypracovány na základě dat od rozsáhlého vzorku 1211 dětí a jejich rodičů (typicky nižší zastoupení 240 otců oproti 661 matkám však představuje jejich dostatečné zastoupení) z 13 krajů České republiky. Samotná standardizace probíhala obvyklým způsobem (použití zpětného překladu, korekce položek na základě konzultace s autorem metody, pilotážní šetření na vzorku 120 dětí a jejich rodičů). Popis průběhu standardizace a vzorku je dostatečný, absence rozlišení norem dle věkových skupin je adekvátně vysvětlena a argumentačně podložena. Za dodatečné doplnění by určitě pak stálo vyšší zastoupení dětí vychovávaných otcem a nevlastní matkou, popř. prarodiči. Samostatnou kapitolou by pak mohly být děti v náhradní rodinné péči.

Komentář:

PARQ/Control představuje nástroj dobře použitelný pro psychologický výzkum a zejména poradenskou praxi v oblasti rodinných vztahů. Jeho silnou stránkou jsou empiricky kvalitně podložená teoretická východiska, jež byla v průběhu několika desetiletí propracována, systematizována, revidována velkým množstvím zahraničních studií. Další nepopiratelnou výhodou je existence paralelních forem pro děti a jejich rodiče, což poskytuje jak výzkumníkům, tak poradenským psychologům možnost pracovat s oběma zdroji informací získávaných od aktérů rodinných interakcí nezávisle. Tuto skutečnost hodnotím jako velmi výhodnou zejména pro oblast rodinné terapie, přestože se ve výzkumech opakovaně ukazuje, že silnějším prediktorem dětské maladaptace bývá spíše než výpověď rodičů subjektivní hodnocení rodinné situace samotným dítětem. Začlenění tématu rozporného/odlišného hodnocení určitých

aspektů rodinného života může např. zkušený terapeut zúročit v další terapeutické práci s rodinným systémem. Tyto informace mohou dobře sloužit také v kontextu soudně-znalecké praxe (rozvodové spory), samozřejmě za předpokladu přísného dodržení všech etických pravidel.

Prezentované psychometrické vlastnosti nástroje lze považovat za uspokojivé a opravňující k poměrně širokému použití nástroje v podmínkách České republiky. Údaje o reliabilitě a validitě ze standardizační studie jsou vzhledem k silné opoře v zahraničních studiích dostačující, nicméně by bylo jistě žádoucí další ověřování kriteriální validity byť poměrně univerzálního konstruktů v tuzemských podmínkách. Pro specifické použití k zjišťování efektu terapeutické práce s rodinným systémem by bylo žádoucí ověření reliability nástroje v čase.

Prezentované normy vycházejí z dat získaných na rozsáhlém vzorku dětí a rodičů, jak tomu však obvykle bývá, méně zastoupeni jsou otcové. Z hlediska použití u specifických rodinných struktur (nevlastní a náhradní rodiče) by bylo užitečné rozšířit údaje na tuto v současnosti nezanedbatelnou část populace rodin.

Shrnutí s doporučením k používání testu a jeho případným omezením:

Jedná se o nástroj s uspokojivými psychometrickými vlastnostmi, s jednoduchým způsobem administrace a vyhodnocování. Interpretace výsledků se může opírat o dobře propracované teoretické zázemí, což lze považovat za jednu z nejsilnějších stránek tohoto nástroje z hlediska použitelnosti jak ve výzkumu, tak v psychologické praxi. Adekvátní využití tohoto nástroje předpokládá standardní vzdělání v oboru psychologie a výhodou je jistá zkušenost z práce v oblasti dětského, rodinného či výchovného poradenství/terapie.

MODEL RECENZE PODLE EFPA PRO POPIS A HODNOCENÍ PSYCHOLOGICKÝCH TESTŮ *FORMULÁŘ RECENZE TESTU A POZNÁMKY PRO RECENZENTY¹*

Toto je lokální úprava dokumentu pro účely publikace v časopise Testforum.
Originální český překlad je k dispozici na stránkách EFPA
(www.efpa.eu/download/505cd9db4144ecb16174087909c9cd6d).

Původní verzi sestavil a uspořádal Dave Bartram
Doplňili a revidovali Patricia Lindley, Dave Bartram a Natalie Kennedy v dubnu 2004²
Současná verze 3.42: květen 2005
Český překlad: Tomáš Urbánek

Od uživatelů tohoto dokumentu a jeho obsahu žádá EFPA, aby uznali tento zdroj prostřednictvím následujícího textu:

“Kritéria pro recenzi testu podle EFPA do značné míry vychází z formy a obsahu kritérií pro recenzi testů Britské psychologické společnosti (BPS) a kritérií vytvořených Komisí pro testové záležitosti (COTAN) Holandské asociace psychologů (NIP). Dave Bartram a Patricia Lindley původně vyvinuli kritéria BPS a recenzní procedury pro UK Employment Service a později rozšířili jejich používání pro celou BPS. Arne Evers připravil k vydání nizozemský systém posuzování kvality testů.

EFPA je vděčná BPS a NIP za svolení použít jejich kritéria jako základ pro vytvoření evropského modelu. EFPA je také vděčná Davu Bartramovi, Arnu Eversovi a Patricii Lindley za jejich příspěvek k vývoji tohoto modelu. Veškerá intelektuální vlastnická práva původních kritérií podle BPS a NIP jsou nadále uznávána a náleží těmto orgánům.”

¹ Tento dokument byl vytvořen z několika zdrojů, včetně Hodnotícího formuláře pro recenzi testu používaného v BPS (NPAL a Řídící komise pro testové standardy při BPS – Steering Committee on Test Standards), Španělského dotazníku pro hodnocení psychometrických testů (Španělská psychologická asociace) a Systému pro posuzování kvality testu (Komise pro testování Holandské asociace psychologů). Některé části byly adaptovány se svolením z dokumentu: BPS Books Reviews of Level B Assessment Instruments for use in Occupational Assessment, Notes for Reviewers: Version 3.1. December 1998: Copyright © NPAL, 1989, 1993, 1998.

² Současná verze je spojením dvou oddělených dokumentů (Formuláře recenze a Poznámek pro recenzenty). Obsah byl navíc uspořádán a doplněn na základě jeho používání recenzenty online testů v BPS.

.....
Část 1:

Popis nástroje: Obecné informace a klasifikace
.....

EFPA 3.2 reference

	Recenzent 1:	doc. Mgr. Lenka Lacinová
	Recenzent 2:	Mgr. Ondřej Bouša
	Konzultující editor:	
	Vedoucí editor:	Hynek Cígler
	Vedoucí editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Editor aktualizace: (pouze v případě aktualizací)	
	Datum vzniku této recenze:	1. 10. 2013
1.1	Název nástroje (lokální verze):	Dotazník rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly
	Zkrácená verze názvu testu:	PARQ/Control
1.2	Původní název testu (pokud je lokální verze adaptací):	Parental Acceptance – Rejection/Control Questionnaire
1.4	Autoři původního testu:	Ronald P. Rohner
1.3	Autoři lokální adaptace:	Veronika Fajmonová, Jan Širůček
1.7	Lokální distributor/vydavatel testu:	Národní ústav pro vzdělávání
1.8	Vydavatel původní verze testu (pokud je jiný než současný distributor/vydavatel):	Rohner Research Publications
1.9.1	Datum vydání současné revize/vydání:	2004
1.9.2	Datum vydání adaptace pro lokální užívání:	2013
1.9.3	Datum vydání původního testu:	První vydání 1978

Obecný popis nástroje

Dotazník rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly (*Parental Acceptance-Rejection/Control Questionnaire, PARQ/Control*) je metoda, která měří míru rodičovského přijetí a odmítnutí/kontroly vnímanou a hodnocenou dítětem a/nebo sebeuposuzovanou jeho rodiči. Dotazník je tvořen pěti škálami. První čtyři měří rodičovské přijetí a odmítnutí, které představuje bipolární dimenzi, kde jeden pól kontinua odpovídá rodičovskému přijetí a druhý odmítnutí, pátá pak rodičovskou kontrolu. Rodičovské odmítnutí je měřeno mírou přítomnosti čtyř různých forem vnímaného rodičovského chování - chladu/nedostatku projevů lásky (opaku vřelosti a projevů lásky) hostility/agrese, lhostejnosti/zanedbávání a „nediferencovaného odmítnutí“, které je vymezeno jako vnímání rodičů jako odmítavých bez zjevných projevů chladu, agrese nebo zanedbávání v jejich chování. Poslední dimenzí je míra rodičovské kontroly, vymezovaná jako vnímané požadavky a restriktce užívané rodiči k regulaci chování dítěte a také důslednost, s jakou na těchto pravidlech trvají. Verze dotazníku pro rodiče zjišťuje, jakým způsobem rodiče hodnotí své chování vůči dětem; dětská verze sestává z řady tvrzení popisujících způsob, jakým se k nim mohou chovat jejich rodiče (popř. jiní primární pečovatelé). Většina položek vyjadřuje spíše způsob chování rodičů než jejich postoje.

Tento dotazník byl zkonstruován na základě teorie rodičovského přijetí a odmítnutí (*Parental Acceptance-Rejection Theory, PARTheory*), podpořené výsledky několik desetiletí prováděných empirických studií v celosvětovém kontextu. Tyto studie svými výsledky dokládají oprávněnost tvrzení, že rodičovská láska je nezbytným základem pro zdravý sociální a emocionální vývoj dětí. Nedostatečné naplňování či frustrace dětské potřeby pozitivního přijetí svými rodiči či jinými primárními pečovateli se pojí s řadou ukazatelů maladaptace na straně dítěte. Tato souvislost je potvrzována i ve vývojové perspektivě, nezanedbatelnou část variability psychické adaptace v dospělosti lze totiž vysvětlit subjektivním hodnocením míry rodičovského přijetí či odmítání, jak je dospělí zažívali ve svém dětství. Dotazník lze používat např. v oblasti výchovného poradenství, rodinné terapie a samozřejmě také psychologického výzkumu.

.....

Část 2:
Klasifikace

.....

1.10.1	Obsahová doména	☐ Školní schopnosti ☐ Všeobecné schopnosti ☐ Verbální schopnosti ☐ Numerické schopnosti ☐ Prostorové schopnosti ☐ Neverbální schopnosti ☐ Rychlost vnímání ☐ Paměť ☐ Manuální zručnost ☐ Osobnost – Rys ☐ Osobnost – Typ ☐ Osobnost – Stav ☐ Kognitivní styly ☐ Motivace ☐ Hodnoty ☐ Zájmy ☐ Přesvědčení ☐ Poruchy a patologie ☐ Skupinové procesy ☒ Rodina ☐ Organizace, její fungování, agregovaná měření, klima atd. ☐ Školní nebo výchovné funkce ☐ Jiné:
1.10.2	Zamýšlená(é) nebo hlavní oblast(i) použití.	☒ Klinická psychologie ☐ Neuropsychologie ☒ Forenzní psychologie ☒ Psychologie výchovy a vzdělávání ☐ Psychologie práce a personalistika ☒ Poradenství, doporučení, vedení a volba povolání ☐ Psychologie zdraví, životní styl a životní spokojenost ☐ Sporty a volný čas ☐ Jiné:

1.10.3	Zamýšlený způsob použití (podmínky, za jakých byl nástroj standardizován a validizován)	☐ Nesupervidovaná administrace bez kontroly nad identitou respondenta a bez úplné kontroly nad podmínkami administrace (např. volně přístupný test na internetu, test dostupný ke koupi v knihkupectví). ☐ Kontrolovaný nesupervidovanou administrací. Kontrola nad podmínkami (čas atd.) a určitá kontrola nad identitou uživatele testu (např. testy administrované přes internet, ale pouze známým osobám – přístup omezený heslem). ☒ Supervidovaná a kontrolovaná administrace. Administrace testu pod kontrolou kvalifikovaného administrátora nebo dohlázeitele. ☐ Řízená administrace. Administrace testu prováděná pouze přes určená testovací centra (např. programy hodnocení licencí a certifikace).
1.10.4	Popis populací, pro které je test určen:	Děti ve věku 9–15 let a rodiče, popř. jiné pečující osoby (nevlastní/adoptivní rodiče, prarodiče, pěstouni apod.).
1.10.5	Počet škál a krátký popis proměnné nebo proměnných měřených nástrojem	<p>Obě varianty (pro děti i rodiče) se skládají z 5 škál:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) citová vřelost/projevy lásky (20 položek); 2) hostilita/agrese (15 položek); 3) lhostejnost/zanedbávání (15 položek); 4) nediferencované odmítání (10 položek); 5) kontrola (13 položek). <p><i>Škála citové vřelosti/projevy lásky</i> – popisuje vztah mezi rodiči a dítětem na kontinuu vnímaná láskyplnost – odmítání.</p> <p><i>Škála hostility/agrese</i> – popisuje vnímání negativních emocí rodičů ve vztahu k dítěti nebo jejich záměr se zachovat vůči dítěti agresivně.</p> <p><i>Škála lhostejnosti/zanedbávání</i> – popisuje vnímání nezájmu a lhostejnosti rodičů vůči dítěti.</p> <p><i>Škála nediferencovaného odmítnutí</i> – popisuje vnímání odmítnutí rodiči, které však není jednoznačně agresivní, chladné či zanedbávající.</p> <p><i>Škála kontroly</i> – popisuje míru vnímání rodičovských pravidel (zákazů, příkazů) a důslednosti, se kterou na nich rodiče trvají.</p>

1.11	Formát položek	☐ Otevřený ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na stejné škále ☐ Bipolární adjektiva ☒ Likertovy ratingy (škály) ☐ Nucená volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Mnohonásobná volba, alternativy na smíšených škálách (ipsativní) – vysvětlení viz Poznámky ☐ Sady párů adjektiv (sémantický diferenciál), smíšené škály (ipsativní) ☐ Jiné:
1.12	Počet položek testu:	Celkem 73 položek: 1) citová vřelost/projevy lásky (20 položek) 2) hostilita/agrese (15 položek) 3) lhostejnost/zanedbávání (15 položek) 4) nediferencované odmítání (10 položek) 5) kontrola (13 položek)
1.13	Způsob(y) administrace:	☒ Interaktivní individuální administrace ☐ Supervidovaná skupinová administrace ☐ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – pod supervizí/dohledem ☐ Počítačová aplikace na webu – pod supervizí/dohledem ☐ Počítačová lokálně nainstalovaná aplikace – bez supervise/testování sebe ☐ Počítačová aplikace na webu – bez supervise/testování sebe ☐ Jiné:
1.14	Způsob odpovídání:	☐ Ústní rozhovor ☒ Papír a tužka ☐ Manuální operace ☐ Na počítači ☐ Jiné:

1.15	<p>Čas potřebný pro administraci nástroje: Čas na přípravu (čas, který zabere administrátorovi připravit a rozložit materiály pro diagnostické sezení).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čas na administraci na sezení: zahrnuje čas potřebný pro dokončení všech položek a odhad času potřebného pro podání instrukcí, projití zácvičných položek a nějaké doplňující komentáře na konci sezení. • Skórování: čas nutný pro získání hrubých skóru. • Analýza: čas strávený prováděním dalších prací s hrubými skóry, aby se z nich odvodily další míry a zformulovala rozumně úplná interpretace (za předpokladu, že znáte nástroj). • Zpětná vazba: čas potřebný k přípravě a poskytnutí zpětné vazby vyšetřované osobě. <p>Připouští se, že čas posledních dvou komponent se může značně lišit – v závislosti na kontextu, ve kterém se nástroj používá. Ale aspoň nějaké údaje a komentáře budou užitečné.</p>	<p>Příprava: 5 minut</p> <p>Administrace: 15–20 minut</p> <p>Skórování: 15 minut</p> <p>Analýza: 10 minut</p> <p>Zpětná vazba: 10 minut</p> <p>Celkem: cca 60 minut.</p>
1.16	<p>Jsou k dispozici různé formy nástroje?</p>	<p>Existuje 8 forem dotazníku (varianty jsou rodově odlišné, vypovídá dítě o obou rodičích, rodiče o svém chování k dítěti):</p> <ul style="list-style-type: none"> • PARQ/Control Chlapec → Matka • PARQ/Control Chlapec → Otec • PARQ/Control Dívka → Matka • PARQ/Control Dívka → Otec • PARQ/Control Matka → Syn • PARQ/Control Matka → Dcera • PARQ/Control Otec → Syn • PARQ/Control Otec → Dcera

.....

Část 3:

Měření a skórování

.....

1.17	<p>Procedura skórování testu:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Počítačové skórování s přímým vstupem odpovědí testovanou osobou ☐ Počítačové skórování s ručním vstupem odpovědí z papírového záznamového archu ☐ Počítačové skórování odpovědí z papírového záznamového archu pomocí jejich načtení pomocí skeneru ☒ Jednoduchý ruční skórovací klíč – nutné pouze kancelářské dovednosti ☐ Komplexní ruční skórování – vyžadující trénink ve skórování nástroje ☐ Služby zpracování dat – např. skórování společností prodávající nástroj ☐ Jiné:
------	--	--

1.18	Skóry:	Skóry se sčítají v rámci jednotlivých škál, označené položky je nutné skórovat reverzně. Ze čtyř škál rodičovského přijetí–odmítnutí se vypočítá tzv. celkový skór PARQ.
1.19	Transformace skóru na standardní skóry:	☐ Normalizovaná – skóry se získají použitím normalizační tabulky ☒ Nenormalizovaná – skóry se získají lineární transformací
1.20	Použité škály	Skóry založené na percentilech ☐ Centily ☒ 5stupňová klasifikace: centilové rozdělení 10:20:40:20:10 ☐ Decily a další klasifikace založené na stejném počtu percentilů Standardní skóry ☐ z-skóry ☐ IQ deviační kvocienty IQ atd. (např. M=100, SD=15 pro Weschlerův test) ☐ Přijímací testy na VŠ (např. test SAT M=500, SD=100; GRE atp.) ☐ steny, staniny, C skóry ☒ T-skóry ☐ Jiné:

.....

Část 4:

Počítačově generované zprávy

.....

Toto je čistě *popisné*. Hodnocení zpráv bude součástí části recenze nazvané Hodnocení.

1.21	Jsou počítačově generované zprávy k dispozici s nástrojem?	☐ Ano ☒ Ne
------	---	--

.....

Část 5:

Nabídka, podmínky a náklady

.....

Tato část definuje, co vydavatel poskytne, komu, za jakých podmínek a za jaké ceny. Definuje podmínky kladené dodavatelem a týkající se toho, kdo smí a kdo nesmí získat materiál nástroje. Pokud jedna z možností neodpovídá podmínkám nabídky, doplňte popis relevantních podmínek.

1.23	Dokumentace poskytovaná distributorem jako součást testového balíku	☒ Uživatelský manuál ☒ Technický (psychometrický) manuál ☒ Doplnkové technické informace a aktualizace (např. lokální normy, lokální validizační studie atd.) ☐ Rozšiřující informace v podobě knih a článků k tématu ☐ Kombinace výše uvedených (uved'te)
------	--	--

1.24	Metody publikace	☒ Papír ☐ PC – Diskety ☐ PC – CD/ROM ☐ Download z internetu ☐ Živý internet (nástroj pracuje v internetovém prohlížeči) ☐ Jiné:
1.25.1	Počáteční náklady. Cena kompletní sady materiálů (všechny manuály a další materiál nutný k aspoň jedné zkušební administraci). Kolik uchazečů lze vyšetřovat pomocí materiálů získaných za počáteční náklady, kde tyto náklady zahrnují materiály pro opakované vyšetření.	115 Kč (zvýhodněná cena pro prvních 150 prodaných kusů) Očekávaná cena je 400 Kč.
1.25.2	Opakující se náklady:	není známo
1.26.1	Ceny za zprávy generované softwarem nainstalovaným uživatelem:	n/a
1.26.2	Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím pošty/faxu:	n/a
1.26.3	Ceny za vyhotovení zprávy zaslané prostřednictvím internetové služby:	n/a
1.27	Ceny za další služby a zpracování dat: opravy nebo vývoj automatických zpráv:	n/a
1.28	Kvalifikační požadavky na práci s testem vyžadované dodavatelem testu 1.28 se týká kvalifikací uživatele vyžadovaných dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Tam, kde kvalifikační požadavky nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", ne "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.	☒ Žádné ☐ Oprávnění (certifikát) pro specifický test ☐ Oprávnění (certifikát) pro obecné výkonové testy: i. e. míry maximálního výkonu ve schopnostech ☐ Potvrzení v testování obecných schopností a dovedností: míry maximálního výkonu ve vztahu k potenciálu k výkonu ☐ Potvrzení v obecné diagnostice a diagnostice osobnosti: míry typického chování, postojů a preferencí ☐ Jiné:
1.29	Profesionální kvalifikace vyžadovaná pro používání nástroje 1.29 se týká kvalifikací uživatele vyžadovanou dodavatelem. V této části, pokud vydavatel stanovil informace o kvalifikaci uživatele, mělo by to být uvedeno pomocí uvedených kategorií. Kde požadavky na kvalifikaci nejsou jasné, mělo by to být vyjádřeno pomocí "Jiné", ne "Žádné". "Žádné" znamená, že existuje explicitní výrok týkající se toho, že není potřeba kvalifikace.	☐ Žádné ☐ Praktický psycholog s kvalifikací v relevantní aplikační oblasti ☒ Praktický psycholog ☒ Výzkumný psycholog ☐ Nepsychologický akademický výzkumník ☐ Praktik v relevantních příbuzných profesích (terapie, medicína, poradenství, vzdělání, lidské zdroje atd.) ☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce A BPS ☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v oblasti vzdělávacím A BPS

		☐ Držitel Certifikátu způsobilosti pro testování v psychologii práce B BPS ☐ Jiné:
--	--	---

.....

Část 6:

Hodnocení testových materiálů

.....

Vysvětlení hodnocení

V následujících částech jsou celková posouzení adekvátnosti informací týkajících se validity, reliability a norem zobrazeny automaticky tučně.

Jakýkoli nástroj s jedním nebo více posouzeními 0 nebo 2 týkajícími se atributů považovaných za kritické pro bezpečné používání nástroje, by neměl být považován za nástroj, který splňuje minimální standardy.

Vstup na posuzovacím formuláři	Posouzení podle standardů EFPA	Reprezentace recenze v UK	Vysvětlení
[n/a]	[n/a]	[n/a]	Tento atribut není u tohoto nástroje použitelný
0	[-]	[None]	Není možné posoudit jako ne nebo nedostatek poskytnutých informací
1	[-1]	[*]	Neadekvátní
2		[**]	NYNÍ NEPOUŽÍVÁNO
3	[0]	[***]	Adekvátní nebo přiměřený
4	[1]	[****]	Dobrý
5	[2]	[*****]	Vynikající
		[N.r.i.o.r] * (pouze pro aktualizace)	Položka nebyla v původní recenzi posuzována

V této části má být provedeno více hodnocení různých aspektů nebo atributů dokumentace dodávané s nástrojem (nebo balíkem). Termín „dokumentace“ byl vybrán, aby pokrýval všechny ty materiály dodávané s nástrojem nebo snadno dostupné kvalifikovanému uživateli: např. manual administrátora; technické příručky; brožury s normami; dodatky k manuálu; aktualizace od vydavatelů/dodavatelů atd.

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (poloviční rating je přijatelný)

Rating

Kvalita vysvětlení principů, prezentace a kvalita poskytnuté informace:		Rating
(Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na ratingích daných pro položky 2.1-2.8)		5
2.1	Celkový rating kvality vysvětlení principů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.1.1 - 2.1.5)	5
2.1.1	i) Teoretické základy konstruktů:	5
2.1.2	ii) Procedura vývoje testu:	4
2.1.3	iii) Důkladnost analýz položek a model analýzy položek:	4
2.1.4	iv) Vysvětlení obsahové validity:	5
2.1.5	v) Souhrn relevantního výzkumu:	5

2.2	Adekvátnost dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky týkající se norem atd.): (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.2.1 – 2.2.6) <i>Pro část 2.2 jsou stanoveny následující „měřítko“ pro rating „vynikající“ (5). Pozornost je zde zaměřena na kvalitu pokrytí poskytnutého v dokumentaci dostupné kvalifikovaným uživatelům. Všimněte si, že část 2.2 se týká úplnosti a jasnosti dokumentace dostupné uživateli (uživatelské a technické manuály, dodatky k normám atd.) v pojmech pokrytí a vysvětlení. V pojmech kvality nástroje, jak ji dosvědčuje dokumentace, jsou rozpracovány oblasti v této části pod čísly: 2.1, 2.3, 2.9, 2.10 a 2.11.</i>	4
2.2.1	Principy: [viz 2.1] Dobře argumentovaný a jasně prezentovaný popis toho, co má podle návrhu měřit a proč byl zkonstruován tak, jak je.	5
2.2.2	Vývoj: Úplné detaily týkající se zdrojů položek, pilotáže, analýz položek, srovnávacích studií a změn prováděných v průběhu vývojových pokusů.	3
2.2.3	Standardizace: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích standardizačního souboru a standardizační proceduře.	4
2.2.4	Normy: Jasně a detailní informace poskytnuté o velikostech a zdrojích normalizačních skupin, podmínkách vyšetření atd.	5
2.2.5	Reliabilita: Dobře vysvětlení reliability a široký rozsah měř vnitřní konsistence a retestu spolu s vysvětlením jejich relevance a zobecnitelnosti nástroje vyšetření.	4
2.2.6	Validita: Dobře vysvětlení validity spolu s širokou škálou studií jasně a poctivě popsanych.	4
2.3	Kvalita procedurálních instrukcí poskytnutých uživateli: (Tento celkový rating se získá s použitím posouzení na základě hodnot ratingů daných pro položky 2.3.1 – 2.3.7)	4
2.3.1	Pro administraci testu: Poskytnutá jasná a detailní vysvětlení a procedurální průvodce krok za krokem spolu s dobrými radami týkajícími se otázek uchazečů a problémových situací.	4
2.3.2	Pro skórování testu, normy atd.: Poskytnuté jasně a detailní informace spolu s popsány kontrolami pro vyhnutí se možným chybám skórování.	4
2.3.3	Pro interpretaci a vytváření zpráv: Detailní doporučení týkající se interpretace různých skóru, chápání normativních měř a zacházení se vztahy mezi různými škálami, s množstvím ilustrativních příkladů a případových studií.	4
2.3.4	Pro poskytnutí zpětné vazby a debriefingu respondentům testu a dalším: Detailní doporučení, jak prezentovat zpětnou vazbu uchazečům.	3
2.3.5	Pro poskytování dobrých praktických témat týkajících se poctivosti a zkreslení: <i>Uvedení detailních informací o studiích sexuálního a etnického zkreslení s relevantními varováními týkajícími se používání a zobecňování validit.</i>	3
2.3.6	Omezení používání: Jasně popisy, kdo by měl a kdo by neměl být vyšetřován spolu s dobře vysvětlenými odůvodněními těchto omezení (např. typy nezpůsobilostí, požadované úrovně gramotnosti atd.).	3
2.3.7	Reference a podpůrné materiály: Detailní odkazy na relevantní podpůrnou akademickou literaturu a křížové odkazy na další příbuzné materiály týkající se diagnostických nástrojů.	4
Kvalita materiálů: (Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů pro položky 2.4 – 2.8)		5
2.4	Všeobecná kvalita materiálů testu (testové brožury, odpověďové archy, testové objekty, software atd.):	5
2.5	Kvalita lokální adaptace testu (pokud byl test přeložen a adaptován do místního jazyka):	5
2.6	Snadnost, s jakou může respondent testu porozumět úkolu:	5
2.7	Snadnost, s jakou mohou být respondentem testu tvořeny reakce nebo odpovědi:	5
2.8	Kvalita položek:	5

Recenzentovy komentáře týkající se dokumentace:

(komentáře principů, designu, vývoje testu a jeho přijatelnosti)

Co se týká představení teoretických východisek, je možno konstatovat, že se jedná o kvalitní úvod do teorie rodičovského přijetí a odmítnutí a přehled dosavadních zjištění, která byla na základě této teorie prostřednictvím empirických studií získána. Důkladně jsou popsány základní teze a jejich vztah k konstruktům, které jsou dotazníkem zachycovány. Nechybí souvislosti a reflexe překryvů s jinými teoriemi, které vysvětlují mechanismus a dopady kvality vztahů mezi rodiči a jejich dětmi (např. teorie citové vazby). U některých použitých termínů by se dalo uvažovat o jejich náhradě za již česky zaužívaný ekvivalent (coping – zvládnání). Jako výraznou přednost manuálu vnímám Glosář klíčových pojmů Teorie rodičovského přijetí a odmítnutí, který usnadňuje s touto teorií dosud neobeznámenému uživateli rychleji proniknout k pochopení jejích základních principů v kontextu dalších teoretických koncepcí věnujících se charakteru vztahů mezi rodiči a jejich dětmi a jejich roli v utváření osobnosti. Základní principy rodičovství odvozené z této teorie jsou přehledně prezentovány v tabulce a mohou užitečně posloužit zejména v poradenském kontextu jako výchozí vodítka pro uvažování nad jednotlivými poradenskými případy.

Popis metody a následné informace o způsobu administrace a vyhodnocování jsou vyčerpávající, přehledné a srozumitelné. Sekce interpretace by dle mého zasloužila uvedení modelových kazuistik, nicméně je možno hodnotit ji jako pro užití zcela dostačující.

.....

Část 7:

Hodnocení norem, reliability a validity

.....

Položky mají být posuzovány n/a nebo 0 až 5 (jsou přijatelné poloviční ratingy)

Rating**Hodnocení technických informací – celková adekvátnost:**

(Tento celkový rating se získá použitím posouzení založeného na hodnotách ratingů daných pro položky 2.9 – 2.11)

3**Informace o normách nebo referenční skupině**

2.9	Celková adekvátnost:	4
2.9.1	Vhodnost pro lokální použití, ať už pro lokální nebo mezinárodní normy: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Není lokálně relevantní (např. nevhodné zahraniční výběry). 3 Lokální výběr z obecné populace nebo nelokální normy, které lze použít s varováním. 4 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry s dobrou relevancí pro zamýšlenou aplikaci. 5 Výběry lokální země nebo relevantní mezinárodní výběry vybrané z dobře definovaných výběrů z relevantních aplikačních oblastí.	4
2.9.2	Vhodnost pro zamýšlené aplikace: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Norma nebo normy nejsou adekvátní pro zamýšlené aplikace. 3 Adekvátní normy pro obecnou populaci a/nebo rozmezí normativních tabulek. 4 Dobré rozmezí normativních tabulek. 5 Vynikající rozmezí výběrově relevantních norem vztahujících se k věku a pohlaví, s informacemi o dalších rozdílech v rámci skupin (např. směs etnických skupin).	3

2.9.3	Velikosti výběrů: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní výběry (např. méně než 150). 3 Adekvátní výběry (např. 150-300). 4 Velké výběry (např. 300-1000). 5 Velmi velké výběry (např. 1000+).	4
2.9.4	Procedury použité při výběru souboru: ☐ Žádná informace neposkytnuta ☐ Reprezentativní populaci [sumarizujte kritéria] ☒ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.9.5	Kvalita informací poskytnutých o minoritní/chráněné skupině, rozdílech, vlivech věku, rodu atd.: [n/a] Nepoužitelné 0 Žádná informace nepodána. 1 Neadekvátní informace. 3 Adekvátní obecné informace s minimální analýzou. 4 Dobré popisy a analýzy skupin a rozdílů 5 Vynikající série analýz a diskuse o relevantních tématech vztahujících se k použití a interpretaci.	3
2.9.6 Komentáře recenzentů k normám: Stručná zpráva o normách a jejich historii, včetně informací o doporučených účinných vydavatelem/autorem pro aktualizaci norem obvyklým způsobem.		
<p>Normy byly vypracovány na základě dat od rozsáhlého vzorku 1211 dětí a jejich rodičů (typicky nižší zastoupení 240 otců oproti 661 matkám však představuje jejich dostatečné zastoupení) z 13 krajů České republiky. Samotná standardizace probíhala obvyklým způsobem (použití zpětného překladu, korekce položek na základě konzultace s autorem metody, pilotážní šetření na vzorku 120 dětí a jejich rodičů). Popis průběhu standardizace a vzorku je dostatečný, absence rozlišení norem dle věkových skupin je adekvátně vysvětlen a argumentačně podložen. Za dodatečné doplnění by určitě pak stálo vyšší zastoupení dětí vychovávaných otcem a nevlastní matkou, popř. prarodiči. Samostatnou kapitolou by pak mohly být děti v náhradní rodinné péči.</p>		

Validita

2.10	Celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1 – 2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating. Obvykle bude roven buď konstruktové validitě nebo validitě vztahující se ke kritériu, podle toho, která z nich je vyšší.)	3
2.10.1	Konstruktová validita – celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.10.1.2 – 2.10.1.6. Neprůměrujte pouze čísla, abyste tento celkový rating získali.)	3
2.10.1.1	Použité plány: (zatrhněte tolik, kolik je jich použitelných) ☐ Žádná informace nepodána ☒ Korelace s dalšími nástroji a výkonovými kritérii ☒ Vnitroškálový (korelace položky se zbytkem) ☐ Rozdíly mezi skupinami ☐ Matice mnoha rysů a mnoha metod (MTMM) ☐ Explorační faktorová analýza ☐ Konfirmační faktorová analýza ☐ Experimentální plány ☐ Jiné:	
2.10.1.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Více než jedna adekvátní nebo velká studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	3

2.10.1.3	Procedura výběru souboru: (vyberte jednu) ☐ Žádná informace neposkytnuta ☐ Reprezentativní vůči populaci [sumarizujte kritéria] ☒ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.1.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a dalšími podobnými testy: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní ($r < 0.55$). 3 Adekvátní ($0.55 < r < 0.65$). 4 Dobrý ($0.65 < r < 0.75$). 5 Vynikající ($r > 0.75$)	0
2.10.1.5	Kvalita nástrojů jako kritérií nebo markerů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Poskytnuta neadekvátní informace. 3 Adekvátní kvalita. 4 Dobrá kvalita. 5 Vynikající kvalita s širokým rozsahem relevantních markerů pro konvergentní a divergentní validizaci.	0
2.10.1.6	Analýzy diferenciálního fungování položek (DIF): [N/A] Nepoužitelné 0-5 hodnocení kvality DIF analýzy	0
2.10.2	Validita vztahující se ke kritériu - celková adekvátnost (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1 - 2.10.2.4. Nepříměřujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)	2
2.10.2.1	Popis použitých kritérií a charakteristik populací: (zatrhněte tolik, kolik je použitelných) ☒ Souběžná ☐ Prediktivní ☐ Postdiktivní	
2.10.2.2	Velikosti výběrů: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Jedna neadekvátní studie (např. velikost výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. velikost výběru 100-200). 4 Jedna velká nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	4
2.10.2.3	Procedura výběru souboru: ☐ Žádná informace neposkytnuta ☐ Účelná nebo reprezentativní ☒ Nahodilá ☐ Náhodná	
2.10.2.4	Medián a rozsah korelací mezi testem a kritérii: 0 Žádná informace neposkytnuta. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.2$). 3 Adekvátní (např. $0.2 < r < 0.35$). 4 Dobrý (např. $0.35 < r < 0.50$). 5 Vynikající (např. $r > 0.50$)	-

2.10.3 Komentáře recenzenta týkající se validity:

Obsahová validita nástroje je podpořena rozsáhlým a dá se říci impozantním množstvím empirických studií, které jsou adekvátně, přehledně a vyčerpávajícím způsobem prezentovány v teoretickém úvodu manuálu. Nevýhodu absence důkladného ověření obsahové validity v českém prostředí kompenzuje odkaz na studie, které byly provedeny za účelem adekvátnosti daných konstruktů v řadě rozdílných kultur a zemí. Podobně je tomu u validity kritériální. Tato skutečnost je autory české verze reflektována, nabízí se prostor pro doplnění tohoto aspektu prostřednictvím dalších studií, které by mohly využít pro dětskou percepci např. Family system test (českou verzi připravila I. Sobotková) nebo v českém prostředí „klasickou“ dotazníkovou metodu J. Čápa Dotazník způsobu výchovy v rodině, jejíž modifikace i pro výpověď rodičů byla výzkumně v minulosti využita. Prostřednictvím korelační analýzy byla ověřena dimenzionální validita, jejíž výsledky jsou v teoreticky očekávaných směrech a síle.

Reliabilita

2.11	Celková adekvátnost: (Tento celkový rating se získá na základě posouzení hodnot ratingů daných v položkách 2.11.1–2.10.2.4. Neprůměrujte pouze čísla, abyste získali celkový rating.)	3
2.11.1.	Poskytnutá data týkající se reliability: (vyberte jednu možnost) ☒ Uveden pouze jeden koeficient reliability ☐ Uveden pouze jeden odhad standardní chyby měření ☐ Koeficienty reliability pro několik různých skupin ☐ Standardní chyba měření uvedená pro několik různých skupin	
2.11.1	Vnitřní konzistence:	
2.11.1.1	Velikost výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	4
2.11.1.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.7$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.7$ až 0.79) 4 Dobrý (např. $r = 0.8$ až 0.89) 5 Vynikající (např. $r > 0.9$) [N/A] Nepoužitelné.	4
2.11.2	Testová-retestová stabilita:	
2.11.2.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií.	0
2.11.2.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$)	0
2.11.3	Reliabilita jako ekvivalence:	
2.11.3.1	Rozsah výběru: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Jedna neadekvátní studie (např. rozsah výběru menší než 100). 3 Jedna adekvátní studie (např. rozsah výběru 100-200). 4 Jedna rozsáhlá nebo více než jedna adekvátně rozsáhlá studie. 5 Dobrá série adekvátních až rozsáhlých studií. [N/A] Nepoužitelné.	[n/a]
2.11.3.2	Medián koeficientů: 0 Neposkytnuta žádná informace. 1 Neadekvátní (např. $r < 0.6$) 3 Adekvátní (např. $r = 0.6$ až 0.69) 4 Dobrý (např. $r = 0.7$ až 0.79) 5 Vynikající (např. $r > 0.8$) [N/A] Nepoužitelné	[n/a]

2.11.4 Komentáře recenzentů k reliabilitě:

- Komentujte intervaly spolehlivosti pro koeficienty reliability
- Uveďte Spearmanovy-Brownovy ekvivalenty

V české standardizaci je nejen prezentován přehled intervalů spolehlivosti pro vzorek rodičů a dětí, ale je jasným a srozumitelným způsobem okomentován pro uživatele nástroje (je uveden konkrétní příklad). Obsahuje také dle mého názoru velmi důležité upozornění na význam interval spolehlivosti při interpretaci rozdílů výsledků na jednotlivých škálách jak pro děti, tak rodiče.

Reliabilita je dokumentována jako vnitřní konzistence škál, údaje o reliabilitě v čase nebyly v rámci standardizace získány. Míra vnitřní konzistence je u vzorku dětí dostatečná u všech škál ($\alpha \geq 0,80$) s výjimkou škál nediferencovaného odmítání a kontroly ze strany matky ($\alpha > 0,70$). Vnitřní konzistence u rodičovské verze je u všech škál mírně nižší než u verze pro dětské posouzení, na hraně se pak ocitla škála nediferencovaného odmítání ze strany otců ($\alpha = 0,65$).

..... **Část 9:**

Závěrečné hodnocení:

3.0 Hodnotící zpráva testu:

Tato část by měla obsahovat stručné, jasně obhájené posouzení nástroje/produktu. Mělo by popisovat jeho pro a proti a poskytnout určitá obecná doporučení týkající se toho, jak a kdy by se měl používat – spolu s varováními (kde jsou potřebná) týkajícími se případů, kde by se používat neměl.

PARQ/Control představuje nástroj dobře použitelný pro psychologický výzkum a zejména poradenskou praxi v oblasti rodinných vztahů. Jeho silnou stránkou jsou empiricky kvalitně podložená teoretická východiska, jež byla v průběhu několika desetiletí propracována, systematizována, revidována velkým množstvím zahraničních studií. Další nepopiratelnou výhodou je existence paralelních forem pro děti a jejich rodiče, což poskytuje jak výzkumníkům, tak poradenským psychologům možnost pracovat se oběma zdroji informací získávaných od aktérů rodinných interakcí nezávisle. Tuto skutečnost hodnotím jako velmi výhodnou zejména pro oblast rodinné terapie, přestože se ve výzkumech opakovaně ukazuje, že silnějším prediktorem dětské maladaptace bývá spíše než výpověď rodičů subjektivní hodnocení rodinné situace samotným dítětem. Začlenění tématu rozporného/odlišného hodnocení určitých aspektů rodinného života může např. zkušený terapeut zúročit v další terapeutické práci s rodinným systémem. Tyto informace mohou dobře sloužit také v kontextu soudně-znalecké praxe (rozvodové spory), samozřejmě za předpokladu přísného dodržení všech etických pravidel.

Prezentované psychometrické vlastnosti nástroje lze považovat za uspokojivé a opravňující k poměrně širokému použití nástroje v podmínkách České republiky. Údaje o reliabilitě a validitě ze standardizační studie jsou vzhledem k silné opoře v zahraničních studiích dostačující, nicméně by bylo jistě žádoucí další ověřování kriteriální validity byť poměrně univerzálního konstruktů v tuzemských podmínkách. Pro specifické použití k zjišťování efektu terapeutické práce s rodinným systémem by bylo žádoucí ověření reliability nástroje v čase.

Prezentované normy vycházejí z dat získaných na rozsáhlém vzorku dětí a rodičů, jak tomu však obvykle bývá, méně zastoupeni jsou otcové. Z hlediska použití u specifických rodinných struktur (nevlastní a náhradní rodiče) by bylo užitečné rozšířit údaje na tuto v současnosti nezanedbatelnou část populace rodin.

3.1 Závěry:

Jedná se o nástroj s uspokojivými psychometrickými vlastnostmi, s jednoduchým způsobem administrace a vyhodnocování. Interpretace výsledků se může opírat o dobře propracované teoretické zázemí, což lze považovat za jednu z nejsilnějších stránek tohoto nástroje z hlediska použitelnosti jak ve výzkumu, tak v psychologické praxi. Adekvátní využití tohoto nástroje předpokládá standardní vzdělání v oboru psychologie a výhodou je jistá zkušenost z práce v oblasti dětského či rodinného poradenství/terapie.

4.0 Doporučení (vyberte jedno)

Všechny následující charakteristiky uvedené níže by měly mít ratingy [n/a], [2], [4], [5], pokud by měl být nástroj „doporučen“ pro obecné použití (hodnocení 5 nebo 6):

- [2.9] Normy a referenční skupiny
- [2.10.1] Konstruktová validita
- [2.10.2] Kriteriační validita
- [2.11] Reliabilita - celková
- [2.12] Počítačově generované zprávy

Pokud má kterýkoli z výše uvedených ratingů hodnotu [] nebo [1], nástroj by měl být klasifikován pod doporučením 1, 2, 3 nebo 4, nebo klasifikován pod doporučením 7 "jiné" s adekvátním vysvětlením.

- 1 Pouze výzkumný nástroj. Ne pro užití v praxi.
- 2 Vhodný pouze pro užití expertním uživatelem za pečlivě kontrolovaných podmínek nebo ve velmi omezených aplikačních oblastech
- 3 Vhodný pro použití pod supervizí v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, libovolnými uživateli s obecnými kompetencemi pro používání a administraci testů
- 4 Vyžaduje další vývoj. Vhodný pouze pro použití ve výzkumu.
- 5 Vhodný pro používání v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem, uživateli testů, kteří splňují speciální kvalifikační požadavky distributora
- 6 Vhodný pro sebevyšetření bez supervise v aplikační(ch) oblasti(ech) definovaných distributorem
- 7 Jiné:

5 Odkazy k poznámkám a bibliografie

Vágnerová, M.& Matějček, Z. (1992). *Rohnerova metoda rodinné diagnostiky*. Ostrava: Microdata.

Měřené konstrukty:

Citová vřelost/projevy lásky
Hostilita/agrese
Lhostejnost/zanedbávání
Nediferencované odmítnutí
Kontrola